

Tiesas sprieduma izpildes procedūras - Slovākija

SATURS

- 1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?
- 2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?
- 3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?
 - 3.1 Procesuālā kārtība
 - 3.2 Galvenie noteikumi
- 4 Izpildu darbību raksturs un mērķis
 - 4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?
 - 4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?
 - 4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?
- 5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?
- 6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

1 Ko civillietās un krimināllietās izprot ar sprieduma izpildi?

Saskaņā ar Likuma Nr. 160/2015 jeb Strīdu izšķiršanas civilprocesa kodeksa (*Civilný sporový poriadok*) 232. panta 1. punktu spriedumu izpilde ir tiesas nolēmuma atribūts, ar kuru tiek nodibināts nolēmuma ievērošanas pienākums; tas ietver sevī iespēju ar tiesiskiem līdzekļiem panākt nolēmuma tiešu un nekavējošu izpildi. Izņemot lietas, kas skar nepilngadīgas personas, nolēmuma civillietās un komercietās izpildi reglamentē Likums Nr. 233/1995 par tiesu izpildītājiem un izpildes procedūru, ar kuru groza noteiktus tiesību aktus, ar grozījumiem (Izpildes kodekss) (*Exekučný poriadok*), saskaņā ar kuru tikai nolēmums ar izpildāmības atribūtu ir izpildāms dokuments. Izpildes kodeksā izpildāms tiesas nolēmums definēts kā izpildāms dokuments, ja tas piešķir tiesības, rada saistības vai skar aktīvus. Izpildes kodeksa 45. pantā definēti arī citi izpildāmi dokumenti, pamatojoties uz kuriem var tikt veikta izpilde, tostarp izpildāmi dokumenti no citām valstīm un notariālie akti.

Nolēmumu, kas skar nepilngadīgas personas, izpildi reglamentē citi juridiskie noteikumi un tai nav piemērojams Izpildes kodekss. To reglamentē Likuma Nr. 161/2015, Bezstrīdus civilprocesa kodekss (*Civilný mimosporový poriadok*), 370. un tam sekojošie panti. Šis tiesību akts piemērojams nolēmumu izpildes nodrošināšanai šādos jautājumos:

- par aizbildnību pār nepilngadīgu personu, saskarsmes tiesībām vai saistībām attiecībā uz nepilngadīgu personu, kas nav finanšu saistības;

- par nepilngadīgas personas atgriešanu ārzemēs nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas gadījumā;

- ja kādi konkrēti tiesību akti var starptautisks nolīgums, kas ir saistošs Slovākijas Republikai, paredz vienošanās vai autentiska instrumenta, kas reglamentē aizbildnību pār nepilngadīgu personu, saskarsmes tiesības vai saistības attiecībā uz nepilngadīgu personu, kas nav finanšu saistības, izpildāmību.

Tādējādi turpmāk tiek nošķirta izpildāmība saskaņā ar Izpildes kodeksu un izpildāmība saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu.

2 Kura iestāde vai iestādes ir kompetentas izpildes jomā?

Izpildāmība saskaņā ar Izpildes kodeksu

Izpildi veic tiesu izpildītājs, kas ir valsts nozīmēts un pilnvarots veikt izpildes procedūru; šāda procedūra ietilpst valsts varas īstenošanā. Izpildi veic tiesu izpildītājs, kuru pilnvaro tiesa: tiesa piešķir lietas, pilnvarojot atsevišķus tiesu izpildītājus veikt izpildi; lai novērstu iespēju ietekmēt lietu piešķiršanu, tiesu izpildītāji tiek izvēlēti pēc nejaušības principa, izmantojot ministrijas apstiprinātu tehnoloģiju un programmatūru. Tiesu izpildītāju saraksts ir pieejams tīmekļa vietnē <http://www.ske.sk/>. Banska Bistricas apgabaltiesa (*Okresný súd Banská Bystrica*) ir kompetentā iestāde jautājumos par izpildes procedūru; t.i., izpildes pieteikumi ir jāadresē tikai šai tiesai, neskatoties uz kreditora vai debitora uzturēšanās/pastāvīgās dzīvesvietas atrašanās vietu. Pamatā tomēr tiesa piešķir lietu tās reģionālās tiesas nozīmētam tiesu izpildītājam, kuras jurisdikcijā ir debitora adrese.

Izpildāmība saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu

Nolēmuma, kas skar nepilngadīgu personu, izpildi var veikt tikai tiesa; pamatā tiesa ar teritoriālo jurisdikciju ir tā tiesa, kuras jurisdikcijā ir nepilngadīgās personas uzturēšanās vieta, pēc vecāku vienošanās vai citā likumīgā veidā. Ja tiesa ar teritoriālo jurisdikciju nav zināma vai nevar savlaicīgi iejaukties, tiesa, kuras jurisdikcijā nepilngadīgā persona pašreiz uzturas, piespiež un veic izpildi. Tiesa, kurai ir teritoriālā jurisdikcija steidzamu pasākumu izpildei, ir tiesa, kas šo pasākumu piespriedusi; ja steidzamu pasākumu piespiež apelācijas tiesa, teritoriālā jurisdikcija ir pirmās instances tiesai. Pirmās instances tiesa ir tiesa ar teritoriālo jurisdikciju nolēmumu izpildei, kas skar nepilngadīgas personas atgriešanu ārzemēs nelikumīgas aizvešanas vai aizturēšanas gadījumā.

Tādēļ nolēmuma izpildi veic pats tiesnesis, tomēr tiesnesis var norīkot tiesu ierēdni noorganizēt nepilngadīgas personas aizvešanu. Izpildot nolēmumu, pilnvarotajam tiesu ierēdnim likumiski ir tādas pašas pilnvaras kā tiesnesim.

3 Kādi ir priekšnoteikumi, lai lēmums (nolēmums) būtu izpildāms?

3.1 Procesuālā kārtība

Izpildes procedūra saskaņā ar Izpildes kodeksu

Saskaņā ar Izpildes kodeksa 48. pantu kreditors (t.i., kreditors saskaņā ar izpildāmo dokumentu; vienība, kurai, pamatojoties uz labvēlīgu nolēmumu, tiek piespriests apmaksas prasījums) iesniedz izpildes pieteikumu, ja debitors brīvprātīgi neievēro labvēlīgo nolēmumu. Atbildot uz pieteikumu, no puses, kura ir tiesīga pieprasīt maksājumu atbilstīgi izpildāmajam dokumentam, tiek uzsākta izpildes procedūra.

Kā iepriekš minēts, izpildes pieteikumu elektroniski iesniedz Banska Bistricas apgabaltiesā, t.i., nosūta uz tiesas elektronisko pastkastīti, aizpildot noteiktu elektronisko veidlapu, kas ir pieejama Ministrijas tīmekļa vietnē. Pieteikumam jābūt apliecinātam; pretējā gadījumā tas netiek izskatīts. Ja kreditoram vai tā pārstāvim nav aktivizētas elektroniskās pastkastītes, izpildes pieteikumu var iesniegt, izmantojot tiesu izpildītāju. Šādā gadījumā tiesu izpildītājs ir kreditora pilnvarotais pārstāvis šim pakalpojumam līdz izpilde tiek apstiprināta, un atbildībā par to tiesu izpildītājs ir tiesīgs saņemt atalgojumu un izmaksu atlīdzību; izmaksu apjoms un to aprēķināšanas kārtību nosaka ministrija vispārējās piemērojamības aktā. Izpildes lūgumā ir jānorāda šāda informācija:

- a) tiesa, kurai tas adresēts;
- b) kreditors un debitors, ja pēdējais ir tiesvedības puse;
- c) kreditora pārstāvis un gadījumā, ja pieteikumu iesniedz vairāki kreditori – kreditoru kopīgais pārstāvis (atsauce uz pienākumu nozīmēt kopīgu pārstāvi);
- d) tiesu izpildītājs, ja pieteikums iesniegts, izmantojot tiesu izpildītāju;
- e) izpildāmo dokumentu, uz kā pamata var veikt izpildi un kas apliecina tiesības iesniegt izpildes pieteikumu pret debitoru; ja tas skar tiesību pārņemšanu, jāpierāda tiesību pārņemšanas fakts;
- f) galveno faktu izklāsts un norāde uz pierādījumiem par attiecībām ar debitoru, ja izpilde veicama uz izpildāmā dokumenta pamata, piešķirot prasījuma tiesības, pamatojoties uz parādrakstu vai vekseli, pret debitoru, kas ir fiziska persona; tas attiecināms arī uz gadījumiem, ja izpildes pieteikums ir apliecināts, pamatojoties uz nepārtrauktu pārvedu vekseļu virkni.
- g) prasījums; ja tas ir maksājuma prasījums, tas jāsadala pamatsummā, atkārtotos papildu izdevumos, kapitalizētos papildu izdevumos, līgumsodā un par kreditora izpildes izmaksās;
- h) kreditora bankas konts, kurā ieskaitāms izpildes procedūras maksājums;
- i) kreditora e-pasta adrese elektroniskai saziņai ar tiesu izpildītāju, ja kreditoram nav aktivizētas elektroniskās pastkastītes;

j) kreditora apliecinājums par atbilstību nosacījumam vai abpusējām saistībām, ja izpildāmajā dokumentā paredzētais debitora pienākums ir piesaistīts atbilstībai nosacījumam vai abpusējām saistībām, kā arī norāde uz pierādījumiem;

k) kreditora apliecinājums, ka izpildāmajā dokumentā norādītās saistības nav izpildītas; ja ir izpildīta daļa saistību, par šo daļu informē izpildes pieteikuma iesniegšanas dienā;

l) pieteikuma iesniegšanas datums.

Izpildes pieteikumam ir jāpievieno šādi dokumenti:

a) izpildāmā dokumenta kopija ar tā izpildāmības apliecinājumu, ja nepieciešams; nav jāpievieno maksājuma rīkojumi, kas izsniegti piedziņas procesā;

b) tiesību pārņemšanu apstiprinošs dokuments; ja tiesību pārņemšanu paredz likums vai Uzņēmumu reģistrs (*Obchodný register*), pietiek ar attiecīgu norādi;

c) dokuments, no kura izriet, ka nosacījums vai abpusējās saistības ir izpildītas, ja to paredz izpildāmais dokuments;

d) patērētāja līgums un visi pārējie līgumiskie dokumenti, kas saistīti ar patērētāja līgumu, tostarp dokumenti, uz kuriem patērētāja līgums atsaucas, ja tas skar izpildi, pamatojoties uz izpildāmo dokumentu, kas piešķir prasījuma tiesības uz patērētāja līguma pamata; tas neattiecas uz gadījumiem, kad izpildāmais dokuments ir piedziņas procesā izsniegts maksājuma rīkojums.

Ja izpilde tiek pieteikta, pamatojoties uz citā valstī izsniegtu izpildāmo dokumentu, kreditoram jāpievieno dokumenti atbilstīgi izpildāmā dokumenta tipam (Izpildes kodeksa 48. panta 5. punkts).

Saņemot izpildes pieteikumu, tiesa to izskata un, ja tas atbilst likumā noteiktajām prasībām, apstiprina to un nodod tiesu izpildītājam, kas organizē izpildi.

Procedūra saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu

Puses tiesvedībā par izpildes nolēmumu saskaņā ar izpildāmo dokumentu ir nepilngadīgā persona, kreditors un debitors. Ja debitors labprātīgi neievēro izpildāmo dokumentu, kreditors var iesniegt pieteikumu nolēmuma izpildei; tomēr saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu, tiesa var uzsākt tiesvedību pēc savas iniciatīvas. Nolēmums var tikt izpildīts tiklīdz ir izdots rīkojums par tā izpildi, un izpilde var tikt veikta, neizsniedzot rīkojumu pusēm. Izpildot nolēmumu, tiesa nošķir nepilngadīgo personu no personas, ar kuru tai saskaņā ar nolēmumu nav jābūt, un noorganizē nepilngadīgās personas nodošanu tai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu nepilngadīgā persona tiek uzticēta, vai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu ir saskarsmes tiesības ar nepilngadīgo personu, uz ierobežotu laiku, vai personai, kas ir tiesīga sagaidīt nepilngadīgo personu, kura tikusi nelikumīgi aizvesta vai aizturēta.

3.2 Galvenie noteikumi

Izpildes procedūra saskaņā ar Izpildes kodeksu

Nosacījumi izpildes procedūras veikšanai saskaņā ar Izpildes kodeksu ir izpildāmā dokumenta esamība, izpildes pieteikuma iesniegšana un tiesas nodevas apmaksa (16,50 EUR). Tiesas nodeva jāapmaksā, iesniedzot pieteikumu, un to var apmaksāt tikai ar pasta pārvedumu vai bankas pārskaitījumu. Rēķina informācija šīs nodevas apmaksai tiek nosūtīta elektroniski. Tiesa nesūta paziņojumu par nodevas apmaksu; ja nodeva nav apmaksāta 15 dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas, pieteikums netiek izskatīts; tas neattiecas uz gadījumiem, kad kreditors ir atbrīvots no tiesas nodevas, un tiesa informēs kreditoru par šo apstākli.

Pēc tam, kad ir uzsākta tiesību uz tādu saistību, kas nav naudas summas apmaksa, izpilde, kreditora tiesu izpildītājs var lūgt avansa iemaksu procesa izmaksu segšanai; tas neattiecas uz gadījumiem, kad kreditors ir atbrīvots no tiesas nodevas. Ja kreditors neveic avansa maksājumu pēc tiesu izpildītāja pieprasījuma tā norādītajā laika termiņā, kas nedrīkst būt mazāks par 15 dienām, tiesu izpildītājs izsniedz paziņojumu par izpildes apturēšanu.

Saskaņā ar Izpildes kodeksu izpildāms dokuments ir izpildāms tiesas nolēmums, ja tas piešķir tiesības, rada saistības vai skar aktīvus. Izpildāms dokuments var būt arī:

a) Eiropas Savienības institūcijas, iestādes, biroja vai aģentūras lēmums;

b) Slovākijā izpildāms citas valsts izsniegts izpildāmais dokuments;

c) notariālais akts, kurā ietvertas juridiskās saistības un norādīts kreditors un debitors, tiesiskais pamats, saistību izpildes priekšmets un laiks, ja debitors notariālajā aktā devis piekrišanu izpildāmībai;

d) šķīrējtiesas procesā izdots izpildāms nolēmums, tostarp tajā apstiprināta samierināšanās;

- e) mantojuma lēmums;
- f) publiskās pārvaldes vai reģionālās pašpārvaldes izsniegts izpildāms lēmums, tostarp paziņojums par sodu, kas nav ticis uz vietas apmaksāts;
- g) maksājuma novērtējums, apliecinājums par nodokļu un nodevu parādu un attiecīgās iestādes apstiprināts izlīgums;
- h) izpildāms lēmums un apliecinājums par sociālā nodrošinājuma, sociālās apdrošināšanas, vecuma pensijas shēmas un publiskās veselības apdrošināšanas iemaksu parādiem;
- i) citi izpildāmi lēmumi, parādu apliecinājumi vai apstiprināts izlīgums, kas ir likumiski izpildāms;
- j) dokuments, kas izsniegts atbilstīgi citā ES dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, ja tas skar attiecīgajos tiesību aktos norādīto parādu atgūšanu;
- k) paziņojums par izpildes apturēšanu un aicinājums veikt izpildes izmaksu apmaksu;
- l) attiecīgajos tiesību aktos norādīts izpildāmais dokuments.

Izpildes procedūra saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu

Vienīgais nosacījums nolēmuma izpildei ir pats izpildāmais dokuments, jo tiesa var uzsākt procesu pēc savas iniciatīvas; tiesa var uzdot nolēmuma izpildi pēc savas iniciatīvas, un rīkojums par steidzamu pasākumu izpildes procesu vienmēr tiek izdots pēc tiesas iniciatīvas. Kreditors nemaksā nekādas tiesas nodevas par pieteikumu, jo šie procesi ir atbrīvoti no tiesu nodevas.

4 Izpildu darbību raksturs un mērķis

4.1 Kāda veida manta var tikt pakļauta izpildu darbībām?

Aktīvi, kuriem saskaņā ar Izpildes kodeksu piemērojama izpilde

Ja izpildes pamatā ir izpildāmais dokuments, kas izveido pienākumu maksāt naudas summu, izpildi var īstenot:

- a) apķīlājot ieņēmumus;
- b) uzdodot veikt maksājumu;
- c) pārdodot kustamo mantu;
- d) pārdodot vērtspapīrus;
- e) pārdodot nekustamo īpašumu;
- f) pārdodot uzņēmumu;
- g) uzdodot apturēt autovadītāja apliecības darbību.

Ja tas skar parādu atgūšanu, kas bez blakus izdevumiem pieteikuma par izpildi paziņošanas dienā nepārsniedz 2000 EUR ("nelielas vērtības izpilde"), izpildi nevar īstenot, pārdodot nekustamo īpašumu, kas ir debitora pastāvīgā vai pagaidu uzturēšanās vieta; tas neietekmē tiesības arestēt nekustamo īpašumu. Uztur līdzekļu parādu atgūšanas izpilde netiek uzskatīta par nelietas vērtības izpildi.

Izpildi var īstenot, pārdodot nekustamo īpašumu, kas ir debitora pastāvīgā vai pagaidu uzturēšanās vieta, tikai ar tiesas apstiprinājumu gadījumā, ja pastāv vairāki izpildes procesi pret debitoru par parādu atgūšanu, kas kopsummā pārsniedz 2000 EUR, un tiesu izpildītājs var pierādīt, ka nav citu iespēju parādu atgūšanai. Iepriekšējā teikumā minētā nekustamā īpašuma pārdošanas pieteikums var tikt iesniegts tiesu izpildītājam, kurš pirmais arestējis nekustamo īpašumu, un ar šī izpildītāja rakstveida piekrišanu arī tiesu izpildītājam, kurš arestu uzlicis vēlāk.

Ja izpildes pamatā ir izpildāmais dokuments, kas rada saistības, kuras nav naudas summas apmaksā, izpildes metodi nosaka saistību raksturs. Izpildi var veikt:

- a) atbrīvojot;
- b) konfiscējot vai iznīcinot priekšmetus par debitora līdzekļiem
- c) sadalot priekšmetu, kas ir koplietošanā;
- d) strādājot vai sniedzot pakalpojumus

Izpildes procedūra nedrīkst skart aktīvus vai tiesības, kurām saskaņā ar Izpildes kodeksu vai konkrētiem tiesību aktiem nav piemērojama izpilde, kuras ir izslēgtas no izpildes vai nav pieņemamas izpildei. Tādējādi ķīlas tiesību izpildi var īstenot tikai tad, ja kreditors ir ķīlas kreditors vai ķīlas kreditors piekrīt izpildei. Izpildi var īstenot tikai izpildes atļaujā norādītā prasījuma un izpildes izmaksu ietvaros; tas neattiecas uz gadījumiem, kad izpilde tiek īstenota, pārdodot kustamo mantu, kas nav dalāma, vai nekustamo īpašumu, ja debitoram nav pietiekami alternatīvu aktīvu, lai apmierinātu prasījumu.

Šādām lietām nav piemērojama izpilde:

- a) nekustamajam īpašumam, kas ir valsts īpašums un kuru saskaņā ar konkrētiem tiesību aktiem pārvalda administrators, izņemot nekustamo īpašumu, kam piemērota pagaidu pārvaldība atbilstīgi konkrētiem tiesību aktiem;
- b) valsts budžeta ieņēmumi, nauda valsts finansētas organizācijas norēķinu kontā un saņemamie līdzekļi no tiesiskajām attiecībām, kas paredz šādus ieņēmumus;
- c) vērtspapīri, kas ir valsts īpašums, un valsts kapitāla daļa juridiskajās personās;
- d) naudas līdzekļi, kas paredzēti valsts budžeta deficīta un nacionālā parāda segšanai;
- e) citi valsts aktīvi, kas precizēti konkrētos tiesību aktos.

Citiem valsts aktīviem un Slovērijas Republikas Eksporta-importa bankas (*Exportnoimportná banka Slovenskej republiky*) aktīviem nepiemēro izpildi, ja tie tiek izslēgti no izpildes, pamatojot to ar būtiski nepieciešamību valsts darba nodrošināšanā vai sabiedrisko labumu, vai Eksporta-importa bankas aktīvu būtisku nepieciešamību tās darba nodrošināšanā. Šādos gadījumos 60 dienu laikā kopš paziņojuma par izpildes uzsākšanu saņemšanas var tikt iesniegts pieteikums izslēgt priekšmetus no izpildes. Šādiem valsts aktīviem izpildes procesu var piemērot tikai tad, ja valsts aktīvus pārvalda valsts aktīvu administrators, kura darbības rezultātā radies kreditora prasījums.

Nolēmuma izpilde saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu

Tiesa nošķir nepilngadīgo personu no personas, ar kuru tai saskaņā ar nolēmumu nav jābūt, un noorganizē nepilngadīgās personas nodošanu tai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu nepilngadīgā persona tiek uzticēta, vai personai, kurai saskaņā ar nolēmumu ir saskarsmes tiesības ar nepilngadīgo personu, uz ierobežotu laiku, vai personai, kas ir tiesīga sagaidīt nepilngadīgo personu, kura tikusi nelikumīgi aizvesta vai aizturēta. Tiesnesis var uzdot tiesas ierēdnim noorganizēt nepilngadīgās personas aizvešanu. Izpildot nolēmumu, pilnvarotajam tiesu ierēdnim likumiski ir tādas pašas pilnvaras kā tiesnesim.

4.2 Kādas ir izpildu darbību sekas?

Kad izpilde ir uzsākta, tiesu izpildītājs informē kreditoru un debitoru par tā uzsākšanu un īstenošanas gaitu, ja to ir iespējams noteikt (pirms izpildes rīkojuma izdošanas), un aicina debitoru apmierināt prasījumu. Paziņojumā par izpildes uzsākšanu tiek iekļautas izmaksas, ja saistības tiek izpildītas 15 dienu laikā no šī paziņojuma saņemšanas, kā arī izmaksas pēc šo 15 dienu termiņa beigām no paziņojuma saņemšanas, ja debitors nav izpildījis saistības norādītajā termiņā.

Paziņojuma par izpildes uzsākšanu sekas

Standarta tiesiskās darbības

Kad ir saņemts paziņojums par izpildes uzsākšanu, debitoram jāaprobežojas ar tādām standarta tiesiskajām darbībām, kādās var pamatoti tikt no viņa prasītas, ņemot vērā prasījuma summu un nozīmīgumu. Juridiskai personai vai individuālajam komersantam standarta tiesiskās darbības ir tiesiskās darbības, kas ir būtiski nepieciešami to darba vai uzņēmējdarbības veikšanai. Citām fiziskām personām standarta tiesiskās darbības ir tādas tiesiskās darbības, kas ir būtiski nepieciešami, lai apmierinātu to parastās vajadzības, kā arī to personu vajadzības, kurām šai fiziskajai personai ir jāmaksā uzturlīdzekļi.

Šo īpaši šādas darbības netiek uzskatītas par standarta tiesisku darbību:

- a) uzņēmuma, kooperatīva vai citas juridiskās personas izveide;
- b) daļu iegāde vai nodošana uzņēmumā, kooperatīvā vai citā juridiskā personā;
- c) nekustamā īpašuma nodošana vai izīrēšana, vai tā apgrūtināšana par labu trešajām personām;
- d) tiesisku darbību veikšana bez pienācīgas atlīdzības.

Atbrīvošanās no aktīviem, kam piemērojama izpilde

Pēc paziņojuma par izpildes uzsākšanu saņemšanas nav iespējams atbrīvoties no aktīviem, kam ir piemērojama izpilde, bez iepriekšējas rakstveida piekrišanas no tiesu izpildītāja, izņemot attiecībā uz standarta tiesiskajām darbībām. Atbrīvošanās no

aktīviem pretēji šim aizliegumam neietekmē šādu tiesisko darbību spēkā esamību, taču šādas tiesiskās darbības neietekmē kreditoru, un kreditora prasījums var tikt apmierināts, īstenojot izpildi no zaudētajiem priekšmetiem un neapstrīdot tiesisko darbību, ja tā skar atbrīvošanos no aktīviem to personu labā, kuras uzskaitītas [Civilkodeksa \(Občiansky zákonník\) 42a. panta 3. un 4. punktā](#), kuras zināja par izpildes procesu vai arī kurām būtu bijis jāzina, ja tās veiktu pienācīgu izpēti.

Prasījumu ieskaits

Pēc izpildes uzsākšanas netiek ņemts vērā vienpusējs debitora prasījumu ieskaits pret kreditoru, izņemot gadījumus, kad to atļauj izpildāmais dokuments, uz kā pamata debitors varētu īstenojot izpildi.

Prasījuma apmierināšanas sekas

Pēc paziņojuma par izpildes procesa uzsākšanu saņemšanas prasījuma apmierināšanas sekas iestājas tikai tad, ja tiesu izpildītājs saņem neapmaksāto summu. Ja tiek veikts maksājums prasījuma apmierināšanai pirms paziņojuma par izpildes procesa uzsākšanu saņemšanas, kreditoram bez nepamatotas kavēšanās ir jāinformē tiesu izpildītājs par šo faktu.

4.3 Kāds ir izpildu darbību saistošais raksturs?

Uz šiem pasākumiem nav attiecināmi nekādi laika ierobežojumi.

5 Vai pastāv iespēja pārsūdzēt lēmumu, ar kuru izpildu darbību veikšana tika atļauta?

Izpildes apturēšana un izpildes pārtraukšana saskaņā ar Izpildes kodeksu

Debitors var apturēt izpildi, pieprasot tiesu izpildītāju to apturēt (izpildītājs tad izsniedz paziņojumu par izpildes apturēšanu) jo īpaši šādu iemeslu dēļ no kreditora puses:

- ir iesniegta īpaša prasība (*vyučovacia žaloba*) vai noris process īpašumtiesību noteikšanai, ja tas skar aktīvus, kam piemērojama izpilde;
- debitors, kas ir fiziska persona, ir iesniedzis pieteikumu apmaksai pa daļām un šis pieteikums ir pieņemts izskatīšanai;
- debitors, kas ir fiziska persona, ir iesniedzis pieteikumu izpildes apturēšanai un apliecinājis, ka ne paša vainas dēļ ir īslaicīgi situācijā, kad tūlītēja izpilde varētu radīt īpaši smagas sekas debitoram vai viņa ģimenei;
- uzturlīdzekļu atgūšanas izpildes procesā debitors ir apmaksājis uzturlīdzekļu parādu, tostarp kreditora un tiesu izpildītāja izmaksas, iesniedzis pieteikumu izpildes apturēšanai un apliecinājis, ka turpmāk labprātīgi veiks regulārus uzturlīdzekļu maksājumus caur tiesu izpildītāju;
- debitors, kas ir iesniedzis pieteikumu izpildes pārtraukšanai, ir pārvedis nodrošinājumu prasījuma vērtības apjomā uz īpašu kontu, kuru no savas puses ir atvēris tiesu izpildītājs.

Debitors var lūgt tiesu pārtraukt izpildi šādu iemeslu dēļ:

- apstākļi kopš izpildāmā dokumenta izveides ir mainījušies, dzēšot prasījumu;
- izpildāmais dokuments ir atsaukts;
- saskaņā ar konkrētiem tiesību aktiem pastāv iemesli, kuru dēļ nav iespējams atzīt vai izpildīt citas valsts izdotu izpildāmo dokumentu, izņemot gadījumus, ja dokuments varētu būt piemērots agrākā procesa stadijā;
- pastāv citi faktori, kas kavē izpildāmā dokumenta izpildi.

Debitors var iesniegt tiesu izpildītājam pieteikumu, kas var izraisīt apturēšanu, tikai 15 dienu laikā pēc paziņojuma par izpildes uzsākšanu saņemšanas. Ja pieteikums izpildes apturēšanai tiek iesniegts vēlāk (kas neizraisīs apturēšanu), debitors var tikai atsaukties uz faktoriem, kas radušies pēc šī termiņa beigām. Turpmākajos pieteikumos par izpildes apturēšanu debitors var tikai atsaukties uz faktoriem, kas radušies pēc iepriekšējā pieteikuma izpildes apturēšanai iesniegšanas. Pirmajos divos teikumos definētie ierobežojumi nav piemērojami, ja pastāv arī faktori, kādēļ debitors nevarēja ne savas vainas dēļ iesniegt pieteikumu agrāk. Ja kreditors piekrīt izpildes pārtraukšanai, tiesu izpildītājs izdod paziņojumu par izpildes pārtraukšanu, kas tiek izsniegts tiesvedības dalībniekiem un tiesai; citādi piecu darba dienu laikā pēc atbildes sniegšanas termiņa beigām kreditora tiesu izpildītājs iesniedz pieteikumu izpildei pārtraukšanai kopā ar izpildītāja apliecinājumu un jebkādu kreditora apliecinājumu tiesā, kura lemj par pieteikumu.

Principā nevar tikt iesniegtas "apelācijas sūdzības" pret turpmākajiem tiesu izpildītāja un tiesas lēmumiem izpildes procesā, izņemot izpildes kodeksā paredzētajos likumiskajos izņēmuma gadījumos.

Nolēmuma izpilde saskaņā ar Bezstrīdus civilprocesa kodeksu

Apelācijas sūdzību var pieņemt pret rīkojumu par nolēmuma izpildi un rīkojumu, ar kuru noraida pieteikumu nolēmuma izpildei. Apelācijas sūdzību pret nolēmuma izpildi var pamatot tikai uz izpildāmā dokumenta neizpildāmību vai apstākļiem, kas radušies kopš izpildāmā dokumenta izveides un kuru rezultātā prasījums ir dzēsts; Apelācijas sūdzība pret rīkojumu nolēmuma izpildei nekalpo par šķērslī pirmās instances tiesai izpildīt nolēmumu.

Tiesa var atlikt nolēmuma izpildi pēc savas iniciatīvas, ja nolēmuma izpilde nopietni apdraud nepilngadīgās personas dzīvību, veselību vai attīstību. Atbildot uz pieteikumu, tiesa var atlikt citas valsts izdota nolēmuma izpildi, ja tas tiek apstrīdēts valstī, kurā tas ticis izdots, līdz brīdim, kad ir iesniegta šāda nolēmuma apelācija. Tiesa arī atliks nolēmuma izpildi, ja to prasa konkrēti tiesību akti.

Tiesa arī pārtrauks nolēmuma izpildes procesu pēc savas iniciatīvas, ja:

- a) izpildāmais dokuments vēl nav kļuvis izpildāms;
- b) izpildāmais dokuments ir atsaukts no brīža, kad tika uzdots nolēmuma izpilde; ja izpildāmais dokuments ir grozīts, tiesa var turpināt nolēmuma izpildi atbilstīgi grozītajam izpildāmajam dokumentam;
- c) tiesa ir pasludinājusi nolēmuma izpildi par nepieņemamu, jo pastāv citi iemesli, kādēļ nolēmums nav izpildāms;
- d) apstākļi kopš izpildāmā dokumenta izveides ir mainījušies, dzēšot saistības;
- e) saistības ir nokārtotas;
- f) nolēmums ir izpildīts.

6 Vai uz izpildi attiecas ierobežojumi, jo īpaši saistībā ar parādnieka aizsardzību vai termiņiem?

Skatīt 4. un 5. punktu. Tiesu izpildītājs atbild par saistībām samērīgas izpildes metodes izvēli un par arestēto debitora aktīvu vērtības atbilstību saistību vērtībai. Izpildi var īstenot tikai izpildes atļaujā norādītā prasījuma un izpildes izmaksu ietvaros; tas neattiecas uz gadījumiem, kad izpilde tiek īstenota, pārddodot kustamo mantu, kas nav dalāma, vai nekustamo īpašumu, ja debitoram nav pietiekami alternatīvu aktīvu, lai apmierinātu prasījumu.

Tiesai jānoraida izpildes pieteikums arī tad, ja:

- a) pieteikums vai izpildāmais dokuments ir pretrunā ar Izpildes kodeksu;
- b) pastāv iemesli šādas izpilde ir pārtraukšanai;
- c) kreditors vai debitors nav izpildāmajā dokumentā uzrādītās personas tiesību pārņēmējs;
- d) izpilde ierosināta, pamatojoties uz izpildāmo dokumentu, kas izsniegts procesā ar no parādraksta vai vekseļa izrietošu prasījumu, un ir kļuvis zināms, ka prasījums radies saistībā ar patērētāju līgumu, kurā nav ņemti vērā nepieņemami līgumiskie nosacījumi, vai parādraksta vai vekseļa ierobežojumi vai nepieņemamība, vai fakts, ka līgums pārkāpj morāles principus, un tas ietekmē prasījumu;
- e) izpildāmais dokuments izsniegts procesā, kurā nav bijis iespējams apstrīdēt vai pārskatīt nepieņemamus līgumiskos nosacījumus, un šādi nepieņemami līgumiskie nosacījumi ietekmē izpildāmo prasījumu, kas radies saistībā ar patērētāja līgumu;
- f) izpilde īstenojama, pamatojoties uz šķīrējtiesas lēmumu patērētāju strīdā, un:
 1. patērētāja šķīrējtiesas līgums neatbilst konkrētajos tiesību aktos izvirzītajiem nosacījumiem;
 2. šķīrējtiesas lēmumu patērētāju strīdā nav izdevis šķīrējtiesnesis, kas šķīrējtiesas procesa laikā bija reģistrēts patērētāju strīdus izšķirt tiesīgo šķīrējtiesnešu sarakstā.
 3. šķīrējtiesas lēmumu patērētāju strīdā nav izdevusi šķīrējtiesa, kam šķīrējtiesas procesa laikā bija tiesības izšķirt patērētāju strīdus;
 4. patērētāja šķīrējtiesas nolēmums neatbilst konkrētajos tiesību aktos izvirzītajiem nosacījumiem vai arī nav izpildāms;
- g) pieteikumā iekļauts prasījums par atkārtotiem blakus izdevumiem un tas iesniegts vairāk nekā trīs gadus pēc tam, kad izpildāmais dokuments kļuvis izpildāms, un pēdējo trīs mēnešu laikā pirms pieteikuma iesniegšanas debitoram nav prasīta parāda atmaksa, vai nav ticis noslēgts līgums ar debitoru par pakāpenisku izpildāmajā dokumentā noteiktā parāda atmaksu trīs gadu laikā kopš izpildāmais dokuments kļuvis izpildāms;

h) izpilde ir ierosināta, pamatojoties uz izpildāmo dokumentu, kas ir likumā noteiktajām prasībām neatbilstošs notariālais akts, vai tajā ietvertās saistības ir pretrunā ar likumu vai vispārpieņemtajiem morāles principiem.

Izpildes gaitā tiesa var pieprasīt tiesu izpildītāja paskaidrojumus vai progresu ziņojumus par katru izpildītājam piešķirto lietu, un izpildītāja pienākums ir tos iesniegt tiesai norādītajā termiņā. Tiesa var arī aizstāt izpildītāju pēc savas iniciatīvas, ja izpildītājs ir izdarījis atkārtotu vai smagu Izpildes kodeksā vai tiesas nolēmumā paredzēto pienākumu pārkāpumu. Pirms pieņemt lēmumu par izpildītāja aizstāšanu tiesa ņems vērā tiesvedības dalībnieku un tiesu izpildītāja paziņojumus.

Gadījumos, kad izpilde tiek veikta, arestējot ieņēmumus, no debitora mēnešalgas vai citiem ienākumiem nedrīkst atņemt pamata summu; valdība definē noteikumus šādas pamata summas aprēķina metodes. Ja lieta skar uzturētājus nepilngadīgam bērnam, no debitora mēnešalgas neatņemamā summa ir 70% no pirmajā teikumā definētās pamatsummas. Ja lieta skar personu, kura strādā ārzemēs un kuras šim nolūkam algu aprēķina, izmantojot algas koeficientu vai citu analogu metodi, pamata summa aprēķina metode tiek definēta tāda pašā veidā un proporcijā kā šī alga.

Līdzekļiem bankas kontā 165 EUR apmērā un līdzekļiem, kuri saskaņā ar debitora skaidri norādi paredzēti viņa darbinieku algu izmaksai, netiek piemērota izpilde, uzdodot veikt maksājumu no bankas konta. Ja debitoram ir vairāki konti, tikai vienā bankas kontā līdzekļiem apjomā līdz 165 EUR netiek piemērota izpilde.

Attiecībā uz debitora īpašumā esošiem priekšmetiem izpilde nevar tikt piemērota tiem, kas debitoram nepieciešami, lai apmierinātu savas un savas ģimenes materiālās vajadzības, viņa darbam vai uzņēmumam, kā arī tā nevar tikt piemērota priekšmetiem, kuru pārdošana pārkāptu vispārpieņemtos morāles principus.

Šādi priekšmeti ir izslēgti no izpildes procesa:

- a) parastās drēbes, apakšveļa un apavi;
- b) nepieciešamie māsaimniecības priekšmeti, proti, debitora un viņa ģimenes locekļu gultas, galds, krēsli atbilstoši ģimenes locekļu skaitam, ledusskapis, cepeškrāsns, plīts, sildītājs, degviela, veļas mazgāšanas mašīna, segas un gultasveļa, standarta virtuves piederumi, radio;
- c) mājdzīvnieki, izņemot tos, kas izmantoti uzņēmējdarbībā;
- d) priekšmeti, kas pieder debitoram un kalpo viņa darba vai uzņēmējdarbības vajadzībām, summā līdz 331.94 EUR;
- e) medikamenti un citi priekšmeti, kas debitoram nepieciešami, ņemot vērā slimību vai fizisku nespēju;
- f) priekšmeti, kas izsniegti kā atbalsts materiālo vajadzību nodrošināšanai vai pabalsts atbilstīgi konkrētiem tiesību aktiem; konkrētos finanšu aktos paredzēti finansiālie ieguldījumi kā kompensācija nopietnas invaliditātes gadījumā un konkrētos finanšu aktos paredzēti finansiāla rakstura bērnu aizsardzības pasākumi;
- g) mehāniskais transportlīdzeklis, kas debitoram, kurš ir fiziska persona, ir nepieciešams kā privātais transports un apmierina fiziskas personas ar nopietnu invaliditāti, viņa ģimenes un māsaimniecības locekļu vajadzības;
- h) saderināšanās un laulību gredzeni;
- i) skaidra nauda summā līdz 165 EUR;
- j) mācību grāmatas un rotaļlietas.

No izpildes procesa ir izslēgti arī priekšmeti, kas pieder individuālajam komersantam, kurš apstrādā zemi, ja šo priekšmetu zaudējums apdraudētu lauksaimniecības zemes apstrādi vai nepārtrauktu augu vai dzīvnieku ražošanu atbilstīgi konkrētiem tiesību aktiem, kā arī vaislas dzīvniekus, t.i., piena govīs, teles, vaislas buļļus, vaislas sivēnmātes, vaislas kuiļus, aitas un vaislas aunus.

No izpildes procesa ir izslēgti arī noguldītāja aktīvi pensiju fondā un dalībnieka aktīvi papildu pensiju fondā atbilstīgi darba devēja veikto iemaksu apjomam par šo dalībnieku un ieņēmumiem no to ieguldījumiem.

Spēkā no 2017. gada 1. aprīļa.

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Vairāktējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.

Lapa atjaunināta: 10/02/2020